

El Centre Jove de Salut Integral
(CJSI)

El **Centre Jove de Salut Integral** de la ciutat de Girona treballa ja fa més de deu anys, per **prevenir i guarir les conductes de risc en l'àmbit de la salut afectiva/sexual i de la salut emocional entre els nois i noies** de fins a 25 anys que viuen, estudien i/o treballen a la ciutat de Girona.

Per aconseguir –ho:

- D'una banda, acompanya els mateixos menors i joves, amb intervencions **assistencials, educatives i orientatives**, de caràcter individual, parella, familiar, i també de grup.
- De l'altra fa una tasca estratègica d'assessorament, formació i acompanyament a professionals que treballen en àmbits diferents amb aquest mateix grup de població. Per tal que aquest professionals siguin més receptius, sensibles a determinats indicadors i també tinguin informació suficient per poder fer una acompanyament a espais més especialitzats si cal.
- També s'ofereix el treball familiar a través de l'Espai d'Orientació Familiar des d'on s'ofereix suport, orientació i assessorament a totes les famílies en relació amb algun fill o filla adolescent i jove.

Professionals

1 infermera

1 llevadora

1 ginecòloga

2 psicòlegs (de gener a abril)

1 auxiliar administrativa d'atenció al públic

1.1. L'atenció i orientació individual

El jove troba en el centre un servei de proximitat; un espai on ser escoltat i on es pot sentir còmode precisament per la seva especificitat. Per tant, el CJSI és un complement, un servei diferenciat de l'atenció en salut que es pot trobar en un centre d'atenció primària ordinari. Els elements que més valoren les persones que durant aquest any han estat ateses per el servei són:

- La intensitat en l'acompanyament.
- La proximitat dels professional on destaquen sentir-se escoltats.
- L'espai de confiança mútua. El jovent valora el fet de trobar professionals propers que generen confiança per poder treballar aspectes que formen part de la intimitat.
- La rapidesa en l'atenció.

Destacar que un dels punts forts que fins ara havia tingut el projecte, l'estabilitat de l'equip de treball, enguany i per diferents motius s'ha vist alterat i això ha representant l'abandó d'alguns joves.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Usuàries	614	618	632	539	510	516
Usuaris	54	96	130	135	162	110
Visites individuals	1730	1891	1936	1569	1789	1805

Atencions	2015	2016	2017
Usuaris	774	672	626
% noies	80%	76%	82,4%
per atenció psicològica i emocional	246	238	217
per atenció a la salut afectiva i sexual	497	489	461
% que han utilitzat els dos serveis d'atenció*	10%	8%	8,3%
Visites individuals	1.569	1.789	1805
primeres visites	313	484	361
% de primeres visites sobre el total	20%	27%	20%
per atenció psicològica i emocional	757	584	717
per atenció a la salut efectiva i sexual	1.179	985	1.088

- (*) La utilització dels **dos serveis** permet treballar des d'una perspectiva amplia d'**atenció integral** al jovent. Cal continuar esmerçant esforços en no perdre de vista la perspectiva de treball integral de la salut física i la salut emocional. L'acció pedagògica es consolida amb el temps.
- Esmentar que les primeres visites, tant en salut afectiva i sexual com emocional, es caracteritzen perquè compten amb un **espai d'acollida** amb dos objectius o finalitats: informar detalladament del que es fa en el Centre Jove de Salut i aconseguir l'acomodació necessària dels i les joves per poder realitzar una intervenció eficaç.

Per edats	2015	%dones	%homes	2016	%dones	%homes	2017	%dones	%homes
Menys de 14 anys	12	6%	6%	18	100%	---	19	63%	37%
Entre 14 i 17 anys	152	17%	3%	145	75%	25%	131	82%	18%
De 18 a 21 anys	239	29%	6%	249	82%	18%	244	80%	20%
De 22 a 25 anys	224	28%	5%	223	76%	24%	197	80%	20%
Més de 25 anys ¹	47	5%	2%	37	49%	51%	35	86%	14%
Total	674²	81%	17%	672	77%	23%	626	80%	20%

- Es pot apreciar un augment de la demanda d'usuaris de menys de 14 anys, la major part derivats per d'altres serveis. Aquesta tendència ens ha portat a marcar l'edat

¹ Familiars o parelles.

² N'hi ha 19 sense el sexe assignat.

d'entrada al servei els casos de salut emocional als 13 anys donat que les intervencions en aquestes franges d'edat necessiten molta més implicació familiar i es fa difícil poder fer intervencions breus.

D'altra banda s'han atès múltiples consultes per diferents canals, tal i com es pot apreciar en la següent taula:

Tipus de consultes	2015	2016	2017
Trucades telefòniques consultes concretes	206	191	145
Correus electrònics	34	45	47
Presencial, per informar-se puntualment	45	25	32

Si ho mirem per sexes consulten més les dones (198) que els homes (26). Destacar també que un alt nombre de consultes telefòniques no queden registrades com a tal, donat a què es converteixen en hores de visita dins la programació del servei.

- Les dades posen en relleu que aquest servei cada cop està més consolidat en el territori, esdevenint un **referent per els joves i les seves famílies** en relació a la seva salut afectiva, sexual i emocional. També és un suport per aquells pares i mares amb dubtes i necessitats d'orientacions en l'acompanyament d'aquest moment vital.

L'atenció on-line

Les visites a la web de Centre Jove han disminuït en relació als dos darrers anys cosa que ens confirma la necessitat de renovació quant a continguts i format. Malgrat tot pensem que la web és **un espai molt important pel coneixement del servei** i una bona forma de complementar i accedir a més informació. Els mesos de major activitat són de febrer a maig, coincidint amb l'època en què es realitzen els tallers educatius als centres educatius de secundària. La majoria de les consultes on-line són adreçades a la tècnica de salut reproductiva, afectiva i sexual.

Atencions on-line	2015	2016	2017
Visites web	4.727	5.056	4.259
% nous visitants web	66,7%	73,6%	78,21%
Consultes on-line	44	54	37
% noies	81%	77%	89%

El perfil i els motius de consulta de les noves persones ateses en salut emocional

Dels serveis adreçats directament els joves, les noies segueixen essent les principals usuàries del Centre Jove de Salut Integral; sobretot s'han atès a noies entre 18 a 25 anys.

Els principals motius de visites en salut emocional són:

Motius de consulta al Servei d'atenció emocional	2015	2016	2017
Orientació i Suport conductes adictives (% sobre el total primeres visites)	5 (5%)	8 (6%)	3 (3%)
Orientació i suport relacions interpersonals (% sobre el total primeres visites)	35 (30%)	33 (25%)	13 (14%)
Suport i orientació personal (% sobre el total primeres visites)	75 (65%)	94 (70%)	80 (83%)
Total	115	135	96

Motius de consulta més freqüents en salut afectiva i sexual

Motius de consulta al servei de salut afectiva i sexual	2016	2017	
OIAA per una sexualitat responsable	344	445	
Control ginecològic de seguiment	104	136	
Diagnòstic/orientació entorn problemes de salut	109	155	
Realització/recull proves diagnòstiques	212	256	
Assessorament amb temes de salut	29	58	
Educació maternal i post part	8	23	
Total	806	1.073	

- Es manté la tendència a una primera entrada al Centre Jove de Salut diversificada. Si fa uns anys la majoria de persones entraven per primera vegada al nostre servei des de l'espai de salut afectiva i sexual, aquesta entrada es diversifica. A poc a poc es trenquen els tabús entre la població més jove i la salut es percep de manera integral més enllà del malestar físic.
- Destacar que el principal motiu de consulta en salut afectiva i sexual continua essent el que fa referència a l'orientació i assessorament per a una sexualitat responsable, fet que ens indica la major responsabilització dels joves envers la seva sexualitat.
- El principal motiu de consulta en l'àmbit emocional és el suport i orientació personal fet que posa de manifest la vulnerabilitat dels joves en aquest moment vital.

En relació a com han conegut el servei

La majoria dels joves atesos per primera vegades, han conegut el servei en motiu de les **xerrades i tallers** realitzats en els centres d'educació secundària, seguit dels amics i en tercer lloc els serveis sanitaris, sobretot des dels centres d'atenció primària de salut (sanitaris i equip de suport psicològic). Altres derivants són els serveis d'atenció social, els agents tutors, l'oficina d'atenció a la víctima,...

1.2. L'atenció psicològica i emocional

L'atenció psicològica es consolida en el servei any rere any. Aquestes dades fan evident la necessitat d'una atenció específica i especialitzada en els temes de desenvolupament emocional del jove, ja que aquesta necessitat no està coberta amb la mateixa intensitat per cap altre servei. L'adolescència i l'entrada a l'edat adulta són processos difícils i l'existència d'aquest servei permet treballar de manera preventiva aquest procés o canvi en el cicle vital.

Atenció psicoemocional	2015	2016	2017
Usuaris	246	238	217
- % noies	41%	68%	66%
Visites psicologia	584	850	717

Enguany observem una davallada pel que fa a nombre d'usuaris i nombre de visites deguda a què des del mes d'abril tenim mitja jornada menys de professional de psicologia

Les principals situacions o dificultats que s'han treballat amb les persones ateses aquest 2017 han estat:

- La inestabilitat emocional per canvis en el seu moment vital.
- Dificultats en les habilitats d'autoafirmació per establir relacions afectives sanes.
- Les dificultats per aplicar estratègies d'afrontament a fets vitals.

Aquests problemes ens indiquen de les dificultats que els adolescents i joves es troben en la transició cap a l'adulthood i per tant, també ens ajuda a identificar què podem fer i què treballar des dels programes preventius que es desenvolupen en el marc dels serveis socials.

La mitjana de visites per cas es situa entre tres i quatre, mantenint-se així el format de teràpia breu.

1.3. L'atenció en salut sexual i afectiva

Distingim l'atenció que realitzen els diferents membres de l'equip. El principal motiu de les visites fetes per la ginecòloga és el control i seguiment ginecològic. Els principals motius de les visites per la llevadora és l'orientació, informació, assessorament i l'acompanyament per una sexualitat responsable. La llevadora és una figura clau que fa de pont entre els problemes de salut física i emocional.

Atenció sexual i afectiva	2015	2016	2017
Usuaris	497	489	461
- % noies	84%	80%	87%
Visites ginecologia	985	939	1088

D'aquest servei també volem destacar l'assistència a aquest servei de **nois**, si bé encara molts venen com a "parelles de", la seva implicació creix i la salut afectiva/sexual es comença a veure i sentir com una cosa compartida. El principal motiu de consulta dels nois es per cribatge de malalties de transmissió sexual, essent aquest un dels aspectes que més els preocupa.

Proves diagnòstiques:

Durant l'any 2016 s'han realitzat 238 cultius, 119 citologies, 5 frescs i 190 analítiques.

En relació a l'any anterior no apreciem diferències significatives en relació a les infeccions de transmissió sexual, principalment d'infecció per clamídies. El fet d'insistir i treballar en la línia d'atendre als nois "parelles de", fa que detectem més casos d'infeccions asimptomàtiques en aquests.

Infeccions de Transmissió sexual	2015	2016	2017		
Total	27	38	35		
Infecció per Clamídies	23 (85%)	35 (92%)	31(88%)		
Percentatge noies	87%	83%	85%		
Percentatge nois	13%	17%	15%		

1.4. L'atenció en l'Espai d'Orientació Familiar

El Centre Jove de Salut, amb el temps, ha anat detectant la necessitat de promoure el treball familiar amb un caire preventiu i no terapèutic, entenent que la família és un pilar fonamental en el desenvolupament dels infants i joves. El projecte d'Espai d'Orientació Familiar neix amb el propòsit d'oferir als pares i mares un espai informatiu i formatiu d'escolta, orientació, assessorament i acompanyament a una parentalitat positiva.

El model bàsic de projecte familiar és el de **promoure la salut i millorar les relacions familiars** a través d'un discurs positiu i proper, des d'una vessant assistencial i/o educativa.

Tenint en compte les característiques del servei i els objectius que es volen assolir, el nostre sistema de funcionament parteix d'un enfoc multidisciplinar i integral de treball. D'una banda, tots els/les professionals del centre compartim una mateixa manera d'entendre les famílies, una unitat en qualsevol de les seves formes (tradicional, monoparental, reconstituïda,...) que tenen com a missió educar als seus fills/es a través dels seus models.

Durant l'any 2017 han consultat **30 famílies**, de les que 12 eren casos iniciats al 2016 i 18 eren noves consultes. Això ha representat un total de **57 visites**.

Espai d'Orientació Familiar	2016	2017		
Total famílies ateses	21	30		
Visites realitzades		57		
Nous casos	21	18		
Mitjana de visites		2-3		

Els **motius de consulta** per ordre de demanda han estat:

1. Relacions familiars

2. Conductes de risc
3. Etapa adolescent
4. Problemes escolars
5. Orientació sexual

A final del 2017 les 30 famílies consultants han estat altes després d'una mitjana d'entre dues i tres visites. No hi ha hagut cap cas d'abandonament.

Del total de les 18 noves consultes , 7 han estat pares i mares que han consultat a l'EOF directament per iniciativa pròpia, 8 derivats per d'altres serveis i 3 per derivació interna després d'haver vist algun dels fills/es a l'espai de salut emocional.

Amb tot això podem dir que:

- **L'Espai d'Orientació Familiar i l'Espai de Salut Emocional per a joves són dos serveis que es retroalimentem**, doncs amb molta freqüència l'EOF i el CJSIP serveixen per detectar la necessitat i efectuar la derivació, bé dels fills/es a l'espai de salut emocional en el cas de l'EOF, o bé dels pares i mares a l'EOF en el cas del CJSIP. Això a partir de l'abril del 2017 s'ha fet més difícil donat a que hem passat de dos psicòlegs a un i quan s'ha detectat la necessitat de fer un abordatge familiar (a dues bandes), majoritàriament s'ha fet des de l'espai de consulta del propi jove.
- Aquest 2017 s'ha **redefinit** més l'Espai d'Orientació Familiar i tant les famílies ateses com les intervencions fetes, s'han emmarcat més en els objectius d'un projecte de prevenció primària en el marc de les habilitats parentals.

1.5. Altres activitats centre jove de salut

Àmbit educatiu

Centres d'ensenyament

- El taller "Conec el meu cos i les meves emocions", adreçat als alumnes de 2n d'ESO, amb l'objectiu de reforçar els coneixements d'anatomia i fisiologia sexual que es contemplen en els currículums escolars, aclarir dubtes que es plategen en aquesta edat i introduir alguns elements de reflexió sobre aspectes afectius i de gènere.
- El taller "Em conec i sé que fer per evitar les conductes sexuals de risc", adreçat als alumnes de 3r o 4t d'ESO per tal de treballar l'afectivitat així com les emocions lligades a les relacions interpersonals entre nois i noies, sempre en clau de gènere i amb l'objectiu de prevenir aspectes negatius i potenciar tot allò de bo que tenen les relacions interpersonals.
- El taller "Aprendre a estimar de forma positiva", adreçat als alumnes de 4rt d'ESO per tal de treballar la influència dels rols sexuals i de gènere presents a la nostra societat (mites de l'amor romàntic) i com aquests interfereixen en les relacions interpersonals i de parella.

Amb aquestes activitats educatives s'ha arribat a tots els Instituts públics de Secundària de la ciutat, a un dels concertats i a un privat, amb un total de 90 tallers, arribant a uns 1.480 joves en total.

Recursos educatius realitzats	2014	2015	2016	2017			
Grups/classe participants	87	95	92	90			
Alumnes participants	1525	1.610	1.550	1.480			

Centre Jove de Salut

- Projecte “Mares Joves”: durant el 2017 hem continuat fent atencions amb aquest col·lectiu amb l'objectiu de treballar el vincle mare/fill però no ha estat possible iniciar cap grup. Les accions fetes han estat a nivell individual amb un total de 23 intervencions.
- Hem continuat oferint les anomenades VISITES INFORMATIVES DE CENTRE, activitats grupals obertes a tots els i les joves de la ciutat on expliquem què és i quan i com poden utilitzar el Centre jove de salut. També treballem, a través d'alguna metodologia dinàmica i participativa, aspectes lligats a l'educació afectiva i sexual o al consum de drogues com el tabac, l'alcohol o el cànnabis. S'ha arribat a 12 centres, fent-se un total de 18 tallers representant això 187 joves.

Famílies

- Hem continuat oferint a tots els centres educatius de secundària de la ciutat de Girona, la possibilitat de programar tallers educatius per treballar temes lligats a la salut adolescent i que a vegades no són fàcils d'abordar. No hem tingut cap demanda.

Col·lectius específics

Des del centre jove a demanda de diferents serveis que treballen amb joves, es fan tallers específics. Aquest 2017, s'ha assistit en els següents espais:

- Fundació ASTRID: s'ha treballat l'educació afectiva i sexual incloent l'activitat de visita informativa de centre dins el seu programa d'activitats. En total han vingut tres grups de joves amb les seves educadores, arribant a un total de 34 joves.
- Fundació TREC: a través de l'activitat “Visita informativa de centre:SEXUALITAT'S ☺☺” s'ha completat el treball en educació afectiva i sexual desenvolupat en el seu servei. Amb aquest taller hem arribat a un total de 12 nois/es.
- CENTRE OBERT BARRI VELL: Amb l'educadora d'aquest servei treballem en un projecte d'educació afectiva i sexual i acudeixen al Centre Jove de Salut per fer l'activitat Visita informativa de centre: SEXUALITAT'S ☺☺. Han participat de l'activitat 6 nois/es.
- PTT: Com cada curs escolar hem dut a terme amb aquest col·lectiu l'activitat “Visita informativa de centre: SEXUALITAT'S ☺☺”. Els joves s'han dividit en dos grups arribant a un total de 30 joves.

- Programa Formació i Feina: amb aquest grup format per 7 joves s'ha fet el taller educatiu "Visita informativa de centre: LA LÍNIA VERMELLA DE LES ADDICCIONS", arribant a un total de 7 nois i noies.
- Grup SINGULAR: amb el grup del projecte Singulars ubicat a l'escola Maristes s'ha dut a terme la "Visita informativa de centre: LA LÍNIA VERMELLA DE LES ADDICCIONS", arribant a un total de 14 joves.
- CENTRE OBERT SANT DANIEL: enguany i per primera vegada han participat a l'activitat educativa "Visita informativa de centre: SEXUALITAT'S ☺☺". Hi han acudit un total de 5 joves.
- CENTRE EDUCATIU MONTILIVI: Per demanda del seu director s'ha fet un taller amb els nois d'aquest centre sobre educació afectiva i sexual, per treballar principalment les malalties de transmissió sexual. Amb l'activitat hem arribat a un total de 6 nois i 2 educadors.
- OSCOBE: Amb tres grups de joves d'oscoobe s'han realitzat tres activitats educatives "Visita informativa de centre: SEXUALITAT'S ☺☺"es informatives de centre arribant a un total de 24 joves.
- CRAE Bon Pastor: Amb aquest col·lectiu s'han dut a terme, dins el seu projecte d'educació afectiva i sexual, dos tallers amb joves arribant a un total de 9 nois i noies. També amb el grup de grans s'ha fet la "visita informativa de centre: LA LÍNIA VERMELLA DE LES ADDICCIONS" arribant a un total de 5 joves.
- CRAE Sobreques: Amb 3 joves d'aquest servei s'ha fet la "visita informativa de centre: SEXUALITAT'S ☺☺"
- Espai Jove "els Químics": Durant aquest any s'ha programat la "visita informativa de centre: SEXUALITAT'S ☺☺" amb els grup de joves de l'espai jove dels Químics
- C.E. Font de l'Abella: Per demanda d'aquest centre educatiu han fet dos tallers d'educació afectiva i sexual amb dos grups de nois i noies. Amb l'activitat hem arribat a uns 30 joves i hem valorat que de cares a propers cursos treballarem per elaborar un projecte específic d'educació afectiva i sexual adaptat al centre i a les característiques dels seus alumnes.
- EXPOJOVE: Dins el marc de l'Expojove s'han dut a terme diversos tallers sota el títol: "Tot sortirà bé pingui", per treballar la diversitat sexual. S'han programat un total de 2 tallers arribant a un total de 15 nois i noies.

UdG

- Formació en temes de salut per el Projecte Voluntaris de la UdG. Hi han assistit 15 joves universitaris.
- Participació en el practicum de psicologia dels alumnes de 3r curs del grau de psicologia a través d'una sessió formativa de treball de casos clínics.
- Practicum alumne de psicologia i de llevadora

Població general

- Participació en el programa oficial de fires amb uns seguit de recomanacions dirigides a les famílies en relació al consum d'alcohol i joves.

- Partint de l'experiència iniciada el darrer any i després de recollir les opinions d'alguns usuaris de la biblioteca Carles Rahola, s'ha reeditat el cicle de tallers i xerrades "Girona per la salut", organitzat durant els mesos d'abril i maig amb la finalitat de treballar la salut i la gestió emocional. Els temes abordats han estat: salut i emocions, eines pel benestar emocional i habilitats parentals per a la salut familiar. En total hem arribat a unes 100 persones.

Àmbit comunicació i difusió

- Manteniment de l'activitat del blog del Centre Jove de Salut on periòdicament hi apareixen tems i articles de salut jove que pensem poden ser del interès de la població.
- Desenvolupament de la web de l'Espai d'Orientació Familiar així com d'un servei de consultes on-line per a les famílies.
- Re disseny de la part de salut emocional de la web del Centre Jove de Salut.
- Participació en alguns espais radiofònics de la ciutat.
- Repartiment d' aproximadament 2.000 tríptics del servei de Centre Jove de Salut i uns 500 de l'Espai d'Orientació Familiar.

Àmbit professional

- Diversos assessoraments individuals a professionals i estudiants.
- Presentació del projecte "Mares Joves" als professionals de serveis Socials
- Participació en la formació dels monitors/es dels casals d'estiu amb un taller sobre les relacions abusives entre iguals. Amb l'activitat hem arribat a un total de 30 formadors i formades.
- Formació sobre mètodes anticonceptius a les educadores del SS Palau.
- Direcció de l'elaboració del Pla Local de Salut de l'Ajuntament de Girona.
- Participació en la Taula de Salut Mental de Girona
- Participació en la Comissió de treball sobre assetjament escolar organitzada per l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament
- Participació en el Pla Local d'Infància i Adolescència (PLIA)
- Participació en la Taula de MGF (mutilació genital femenina)
- Reunions de coordinació a la taula de salut SATUACCIÓ
- Reunions de coordinació amb els professionals de l'Agència de Salut Pública de Girona així com del Dipsalut.

- Reunions periòdiques de coordinació per seguiment de casos amb l'equip de suport a primària, EAIA, SIAD, Agents tutors, Fundació La Tutela,...
- Participació en l'organització i desenvolupament de la VIII Trobada del Programa d'Atenció Primària sense Fum, conjuntament amb l'agència de Salut Pública de Girona. En aquest marc de treball s'ha contactat amb el Girona F.C. per tal de tirar endavant la iniciativa de no fumar a l'estadi de Fútbol i ampliar-ho a d'altres equipaments esportius municipals.
- Participació en la taula de treball "Joves i estils de vida" impulsada pel PINSAP.
- Formació continuada dels professionals del CJS:
 - Us inclusiu del llenguatge (1ra edició). Centre Cultural la Mercè.
 - Acompanyament a menors transsexuals. Dixit Girona.
 - VI Congrés Català de Salut Mental de la infància i adolescència. Barcelona.
 - Violències, Joves i TIC. Generalitat de Catalunya.
 - VI Jornada d'actualització en malalties de transmissió sexual. Clínica Puigvert. Barcelona.

Àmbit recerca

- Fins al mes d'abril hem continuat amb el projecte de recerca que, partint de la importància que s'atribueix a unes adequades pautes de criança i a l'establiment de vincles afectius sans amb les figures principals d'aferrament a la primera infància, vol estudiar la relació entre els patrons de vinculació i la qualitat de la salut mental adulta. En el moment de la redacció d'aquesta memòria, aquest estudi es troba en fase de recollida de dades.